

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 14Csp/31/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5119203802
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Kozáčik
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2020:5119203802.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina sudcom JUDr. Vladimírom Kozáčikom v spore žalobcu: Prima Banka Slovensko, a.s., IČO: 31 575 951, so sídlom Hodžova 11, Žilina, proti žalovanej: H. H., rod. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXXX/XX, B., o zaplatenie 1.109,64 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 960,17 eur a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.000,17 eur od 1.12.2018 do 27.12.2018 a zo sumy 960,17 eur od 28.12.2018 do zaplatenia, pričom súd povoľuje žalovanej plniť v splátkach po 90 eur mesačne vždy do posledného dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

II. Súd žalobu vo zvyšku zamietá.

III. Žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 74 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 1.4.2019 domáhal voči žalovanému zaplatenia 1109,64 eur s úrokom 28% z dlžnej sumy ročne od 8.3.2019 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že zmluvný vzťah medzi žalobcom a žalovaným sa riadi zmluvou o povolenom prečerpaní na účte, Všeobecnými obchodnými podmienkami a Výveskou úrokových sadzieb.

3. Účastníci uzavreli dňa 2.10.2017 zmluvu o spotrebiteľskom úvere - povolené prečerpanie na účte ako zmluvu uzatvorenú na diaľku -cez internetbanking, ktorou žalobca poskytol žalovanému limit povoleného prečerpania vo výške 1000,- EUR s variabilnou úrokovou sadzbou vo výške 19,90 % ročne. Náležitosti zmluvy o povolenom prečerpaní upravuje ust. § 10 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch a podľa tvrdenia žalobcu, zmluva obsahuje všetky zákonom vyžadované náležitosti. Na základe zmluvy a VOP banka rozlišuje povolený debet (služba „povolené prečerpanie“) a nepovolený debet. Žalovaný mal poskytnutú službu Dovolené prečerpanie na účte s úrokom 19,90% ročne, ktoré sa riadi okrem zmluvy aj bodom 8 VOP. Povolené prečerpanie je úverom, ktorý dlžník čerpá naraz alebo po častiach, vo výške a termínoch podľa svojej potreby, až do výšky poskytnutého limitu, a to nad rámec aktuálneho zostatku bankového účtu. Splácanie povoleného prečerpania sa uskutočňuje automaticky, priebežným znižovaním záporného salda bežného účtu klienta, na ktorom bolo povolené prečerpanie zriadené, teda nie vo vopred určených mesačných splátkach. Klient musí vrátiť banke všetky peňažné prostriedky poskytnuté formou povoleného prečerpania na požiadanie, v lehote určenej bankou v žiadosti o splatenie povoleného prečerpania, ktorá nesmie byť kratšia ako sedem dní. Za žiadosť o splatenie povoleného prečerpania sa považuje aj zníženie limitu pre povolené prečerpanie na hodnotu 0 eur, ktoré realizoval podľa bodu 8.9 VOP účinných ku dňu zníženia limitu povoleného prečerpania na 0 eur. Žalovaný

opakovane porušoval zmluvu tým, že prekračoval povolený limit povoleného prečerpania, na základe čoho žalobca pristúpil k postupu v zmysle bodu 8.9 VOP účinných ku dňu zníženia limitu povoleného prečerpania na 0,- EUR a znížil žalovanému limit povoleného prečerpania na 0,- EUR dňa 12.03.2018 ako to vyplýva z výpisu z účtu za dané obdobie. Zrušením povoleného prečerpania a neuhradením dlžnej sumy vo vyššie uvedenej lehote sa žalovaný dostal do nepovoleného debetu vo výške debetného zostatku na účte.

4. V konaní súd vydal dňa 15.5.2019 platobný rozkaz sp. zn. 14Csp/31/2019-99, ktorým žalobe vyhovel.

5. Proti platobnému rozkazu podala žalovaná odpor. Ten odôvodnila tým, že zmluvu o spotrebiteľskom úvere týkajúcu sa povoleného prečerpania riešila cez internet, pretože mala vážne finančné problémy a potrebovala riešiť jej nepriaznivú situáciu. O tom, že bude musieť platiť také vysoké úroky nemala vedomosť, pretože samotná reklama hovorila len o výhodách. Nemá vedomosť o tom, že by podpisovala dokumenty, kde boli uvedené sankcie, s ktorými môže byť postihnutá v prípade, ak nedodrží zmluvné podmienky. Čo sa týka sumy, ktorú požaduje žalobca uhradiť, nemá vedomosť z čoho sa skladá, akú výšku pôžičky nevrátila a aká je výška úrokov a poplatkov.

6. Tiež zdôraznila, že v čase uzatvorenia tejto zmluvy mala uzatvorené viaceré úverové zmluvy, ktoré ledva splácala a s viacerými bola v omeškaní. Banka sa neinformovala o jej finančnej situácii. Mala uzatvorenú zmluvu s Home Credit Slovakia, a.s., Silver Side, Zinc Euro, kreditné karty. Ďalej žalovaná uviedla, že požiadavka žalobcu týkajúca sa úrokov, poplatkov a pokuty je v rozpore s dobrými mravmi, a preto je neplatná. Zo žaloby nie je zrejmé, aká je skutočná výška istiny, a koľko z uvedenej sumy tvorí istina, koľko úroky a poplatky. Pokiaľ má vrátiť žalobcovi istinu, žiadala, aby jej povolil splácanie v splátkach po 30 eur mesačne.

7. Žalobca k odporu žalovanej uviedol, že základné náležitosti zmluvy o poskytnutí služby povolené prečerpanie ako spotrebiteľského úveru sú priamo v texte samotnej zmluvy; VOP, Sadzobník a Výveska majú vo vzťahu k tejto zmluve iba spresňujúcu funkciu, podrobnejšie vysvetlenie mechanizmov čerpania a splácania prostriedkov povoleného prečerpania na účte a pod..

8. Žalobca si uplatnil voči žalovanému nárok na dohodnuté poplatky, ktorých priznanie je podmienené akceptovaním ustanovení VOP a Sadzobníka poplatkov ako súčasť Zmluvy o bežnom účte a úrok z titulu nepovoleného debetu na účte žalovaného, ktorého opodstatnenie je dané zákonnou úpravou Prekročenia (keďže ide o úrok odlišný od úroku uplatneného na základe Zmluvy o povolenom prečerpaní).

9. Nárok na poplatky súvisiace s vedením účtu sú vo VOP a tým sú súčasťou zmluvy, a to jednak vzhľadom na text zmluvy, ktorý VOP uvádza ako neoddeliteľnú súčasť zmluvy, s ktorým textom zmluvy žalovaný vyslovil súhlas svojím podpisom, ďalej tiež s odkazom na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ z 9.11.2016 vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíroovej, podľa ktorého zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument a v neposlednom rade s ohľadom na ust. § 273 Obchodného zákonníka v spojení s povahou úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu (§261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka), ktorý výslovne možnosť úpravy povinností zo zmluvy v obchodných podmienkach umožňuje.

10. Nárok na úrok z prekročenia (z nepovoleného debetu) je uplatnený na základe Zmluvy o povolenom prečerpaní poskytol žalovanému úverový limit na účte, t.j. povolené prečerpanie. Po porušení podmienok poskytnutia tohto limitu, tj. porušení povinností z uvedenej zmluvy (prekračovaním poskytnutého limitu Povoleného prečerpania), žalobca žalovanému zrušil poskytnutý limit povoleného prečerpania na účte. Po zrušení poskytnutého úverového limitu formou Povoleného prečerpania vznikol žalobcovi nárok na úrok titulom Prekročenia na účte, ktorý je v rámci zmluvnej dokumentácie upravujúcej vedenie účtu označovaný ako nepovolený debet. V zmysle § 2 písm. f) Zákona o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa prekročením rozumie automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom veriteľ umožňuje spotrebiteľovi disponovať peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na platobnom účte spotrebiteľa alebo nad rámec dohodnutého povoleného prečerpania. Zmluva o účte pre prípad prekročenia v zmysle zákona nemusí ako obligatórnu náležitosť obsahovať údaj o výške úroku. Naopak, podľa § 18 ods. 1 citovaného zákona postačuje, aby veriteľ informoval spotrebiteľa na trvanlivom médiu o

úrokovej sadzbe Žalobca zverejňuje všeobecné obchodné podmienky ako i výšku úrokových sadzieb v úrokovej výveske na web stránke. a to nielen aktuálne. ale i historické. Okrem toho bol žalovaný v prvostupňovom konaní preukázateľne informovaný o svojom prekročení na účte výpismi z účtu, z ktorých jednoznačne vyplývajú všetky obraty a teda aj výška a obsah prekročenia. Ustanovenie VOP, ktoré obsahuje dotknuté dojednanie o úroku pre prípad nepovoleného debetu, takmer doslovne kopíruje zákonnú úpravu, keďže ide o inštitút prekročenia v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch. V zmysle platných Všeobecných obchodných podmienok bod 3.4 banka vedie bežné účty výlučne na základe zmluvy o bežnom účte uzatvorenej medzi bankou a klientom. Zo zmluvy o bežnom účte vzniká banke záväzok viesť pre majiteľa bežný účet, avšak výlučne za podmienok v nej uvedených. V zmysle bodu 3.8 klient musí mať na bežnom účte dostatok peňažných prostriedkov postačujúcich na vykonanie požadovaných transakcií, splátok úveru poskytnutého bankou, na poplatky v zmysle Sadzobníka a akýchkoľvek ďalších finančných záväzkov voči banke. V zmysle bodu 3.12 pri zúčtovaní úrokov, poplatkov, operácií prostredníctvom platobných kariet, opravnom zúčtovaní, uplatnení zrážkovej dane, v prípadoch dohodnutých medzi bankou a klientom ako aj v iných prípadoch môže dôjsť k nepovolenému prečerpaniu bežného účtu. Nepovolené prečerpanie je automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom banka umožňuje majiteľovi účtu nakladať s peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na bežnom účte. Ak nepovolené prečerpanie nastane, musí ho majiteľ účtu bez zbytočného odkladu vyrovnať. Po dobu nepovoleného prečerpania je majiteľ účtu povinný platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby „Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu“. Ustanovenia ods. 8.8 (ustanovenia upravujúce úročenie prostriedkov poskytnutých formou úveru) sa použijú primerane. Úrok z prekročenej čiastky po dobu nepovoleného prečerpania je teda odplatom, ktorú klient platí banke za čerpanie prostriedkov poskytnutých bankou nad rámec zostatku na účte klienta. Nepovolené prečerpanie je prekročením v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a ako vyplýva z vyššie uvedeného, ustanovenia VOP iba reflektujú ustanovenia relevantných právnych predpisov upravujúcich vedenie bežného účtu bankou a vzájomné práva a povinnosti zmluvných strán zo zmluvy o bežnom účte. S oprávnením banky požadovať úroky za prečerpanie účtu počíta ako Obchodný zákonník, tak aj zákon o spotrebiteľských úveroch v ust. § 18 ods. 1. Na základe uvedeného sa teda v danom prípade nejedná o špecifickú zmluvnú podmienku alebo princíp zavedený žalobcom, nakoľko sa opiera o právnu úpravu citovanú vyššie. Vychádzajúc zo zásady prezumpcie znalosti zákona, je len logické že žalobca sa rozhodol upraviť v Obchodných podmienkach ustanovenia týkajúce sa zmluvného úroku pri nepovolenom debete čo najbližšie zákonnej úprave. Je zrejmé, že v prípade prekročenia ide o zákonný inštitút.

11. Na základe Zmluvy o povolenom prečerpaní, a to aj celkom bez vysvetľujúcej a doplňujúcej úpravy obsiahnutej vo VOP, Sadzobníku poplatkov a Výveske úrokových sadzieb si žalobca uplatnil voči žalovanému nárok na vrátenie sumy vyčerpaných prostriedkov a súvisiaci nárok na dohodnutý zmluvný úrok (z povoleného prečerpania). Úroková sadzba povoleného prečerpania bola priamo v texte zmluvy vymedzená úrokovou sadzbou 19.9 % p.a., a to hneď v prvom bode, z čoho je zrejmé, že neobstojí obrana žalovanej, v rámci ktorej uvádza, že o uvedenej výške úroku nemala vedomosť. Pre úplnosť dodávame, že žalobca marketingovo (reklamou) nikdy nepropagoval povolené prečerpanie k bežnému účtu, preto námietka žalovanej v tomto smere nemá nielen právne ale ani absolútne žiadne vecné opodstatnenie.

12. K skúmaniu schopnosti žalovaného splácať úver pred jeho poskytnutím; uviedol, že zo žaloby ako aj zo samotnej povahy poskytnutého úverového limitu povoleného prečerpania - t. j. poskytnutie úverového rámca k bežnému účtu klienta - je zrejmé, že - žalobca pre žalovaného viedol pred poskytnutím úveru bežný účet, na základe čoho disponoval informáciami o finančnej situácii žalovaného. Z uvedeného je zrejmé, že v žiadnom prípade neobstojí námietka, podľa ktorej žalobca nijakým spôsobom neskúmal finančnú situáciu pri poskytnutí limitu povoleného prečerpania. Okrem uvedeného vyhotovil report zo Spoločného registra bankových informácií a z Nebankového registra klientskych informácií, ktorý uskutočnil žalobca v vzťahu k žalovanej pred poskytnutím limitu povoleného prečerpania, ide o automatický dopyt, ktorým banka zisťuje existenciu záväzkov žiadateľa a zároveň existencie nesplácaných záväzkov; v čase vykonania predmetného dopytu žalovaná nebola so splátkami svojich záväzkov v omeškani.

13. K námietke neprimeranosti úrokov a poplatkov a rozpor s dobrými mravmi uviedol, že všetky poplatky a úroky boli účtované v súlade s aktuálnym Sadzobníkom poplatkov resp. Výveskou úrokových sadzieb, ktoré sú verejne dostupné a s ktorými žalovaná vyjadřila súhlas v rámci uzatvorených

zmluvných dokumentov. O všetkých zmenách uvedených dokumentov bola žalovaná informovaná výpismi z účtu ako aj prostredníctvom Internetbankingu. Výška úrokov a poplatkov zodpovedá obdobným bankovým produktom, resp. výške úroku pri prekročení ako aj výške poplatkov za obdobné služby na bankovom trhu v rozhodnom čase. Poukázal na ust. § 53 ods. 6 OZ ktorým je obmedzená výška odplaty tak, že ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis. Poukázal na ust. § 1a ods. 1 vyhlášky č. 87/1995 Z.z. podľa ktoré odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety. Podľa ust. § 1 ods. 4 vyhlášky č. 87/1995 Z.z. na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu,) naposledy v čase predchádzajúcim uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy. U uvedeného vyvodil záver, že úroková miera 17,9% podstatne neprevyšovala priemernú výšku úroku a nebola ani vo výške odporujúcej zákonu a vyhláške. Poukázal tiež na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012. so. zn. 5 Cdo 26/2011, podľa ktorého neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. V danom prípade súd považoval za výšku úrokov, ktorá podstatne presahovala obvyklú takú, ktorá takmer 4- násobne až 5,5-násobne presahovala obvyklú úrokovú mieru. Ďalej poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove čk. 14Co/10/2018-154 zo dňa 14.06.2018, v ktorom odvolací súd vyjadril názor, že úrok z úveru je v podstate cena za používanie poskytnutých peňažných prostriedkov a nemožno sa v súvislosti s posúdením primeranosti výšky úrokového zaťaženia tak, ako to urobil súd prvej inštancie, stotožniť. Súd prvej inštancie v podstate urobil záver o tom, že dohodnutá úroková miera bola vyššia, než je priemerná úroková miera z úverov poskytovaných v predmetnom období, že ide o dohodnutie úroku v rozpore s dobrými mravmi. Takýto právny záver nie je opodstatneným. V tejto súvislosti je dôvodnou odvolacia námietka, ktorá poukazovala na aplikáciu ust. § 53 ods. 6 Obč. zák. v spojení s ust. § 1a ods. 1, 4 nar. vl. č. 87/1995 Z.z. Výška úroku nepresiahla mieru najvyššej prípustnej odplaty, ktorú by upravoval všeobecne záväzný právny predpis a neprekračovala ani dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov pri aplikácii § 1a ods. 1,4 nariadenia vl. č. 87/1995 Z.z.. Obdobne poukázal na uznesenie Krajského súdu v Košiciach čk. 1Co/247/2017 zo dňa 12.6.2018, rozsudok Krajského súdu čk. 1Co/317/2017 zo dňa 17.10.2018, uznesenie Krajského súdu v Košiciach čk. 1Co/86/2018 z 5.12.2018, ktoré boli rozhodnuté vedením obdobných dôvodov.

14. K námietke absencie špecifikácie zložiek žalovanej sumy žalobcu uviedol, že priamo v žalobe uviedol prehľad všetkých transakcií zrealizovaných na účte žalovanej v členení na jednotlivé transakčné typy, okrem iného aj bezhotovostné a hotovostné prijaté a odoslané úhrady, vrátane súm všetkých poplatkov a úrokov, preto neobstojí námietka žalovanej, ktorá tvrdí, že toto rozčlenenie žalobca neuviedol. K námietkam žalovanej ohľadom nároku na úrok z prekročenia opätovne poukázal na jeho predchádzajúci odkaz na ust. § 18 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, z ktorého jednoznačne vyplýva, že na vznik nároku na úrok z prekročenia (v danom prípade je nutné posudzovať debetný zostatok na účte ako prekročenie po výpovedi dohodnutého povoleného prečerpania) postačuje, aby veriteľ informoval spotrebiteľa na trvanlivom médiu o úrokovej sadzbe. Žalobca si túto informačnú povinnosť, ktorou zákon podmieňuje možnosť uplatnenia úroku z prekročenia, nepochybne splnil poskytnutím VOP, Sadzobníka poplatkov a Vývesky úrokových sadzieb pri uzatvorení Zmluvy o účte na oboznámenie sa žalovanému, ktorý oboznámenie sa s dokumentáciou potvrdil. Zverejnením VOP ako i výšku úrokových sadzieb v Úrokovej výveske na web stránke, a to nielen aktuálne, ale i historické. Okrem toho bol žalovaný v prvostupňovom konaní preukázateľne informovaný o svojom prekročení na účte; výpismi z účtu, z ktorých jednoznačne vyplývajú všetky obraty a teda aj výška a obsah prekročenia internetbankingom, do ktorého mal žalovaný prístup a v ktorom sú všetky informácie ohľadom stavu na účte, výške a rozsahu prekročenia a účtovaných úrokoch. Kapitalizácia úroku, ktorú žalovaný namieta, je inherentnou súčasťou inštitútu prekročenia, resp. kontokorentného úveru na účte, keďže disponibilný zostatok na účte nad rámec účtovného zostatku (z dôvodu prekročenia, resp. povoleného úverového limitu) sa použije na

krytie všetkých debetných transakcií v danom kalendárnom mesiaci, vrátane zaúčtovaných debetných úrokov. Mesačné účtovanie

úroku je taktiež Štandardné na bankovom trhu a bolo riadne dohodnuté pre prípad kreditného ako i debetného úročenia bežného účtu aj v danom prípade. Na otázku nároku veriteľa na úrok, ktorý má byť podľa žalovaného obmedzený do času zosplatnenia dlhu (v danom prípade zrušenia úverového limitu na účte) dáva v aktuálnom judikáte jednoznačnú odpoveď dovolací súd, a to Rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 6 Cdo 113/2018 zo dňa 30.07.2019; ktorý v rozhodnutí Najvyšší súd SR, odkazujúc na judikatúru Súdneho dvora EÚ, celkom jednoznačne uvádza právny záver, podľa ktorého má veriteľ nárok na zmluvný (obchodný) úrok z úveru bez ohľadu na zosplatnenie dlhu, a to aj popri nároku na úrok z omeškania, pričom tento nárok trvá až do úplného splatenia poskytnutých finančných prostriedkov dlžníkom. Tento záver dovolací súd odôvodňuje najmä odlišným účelom, resp. cieľom (zmluvného) úroku a úroku z omeškania. „(...) v súvislosti s právnou otázkou či veriteľ má po zosplatnení dlhu nárok na zmluvné úroky, dovolací súd dáva do pozornosti odvolaciemu súdu rozsudok Súdneho dvora (piatej komory) zo 7. augusta 2018 v spojených veciach C-96/16 a C-94/17, v ktorom sa uvádza, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovať nesplnenie svojej povinnosti dlžníkom splatiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinnosti a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplatenia. Z týchto záverov tak vyplýva nielen záver o nároku na bežné úroky až do skutočného zosplatnenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania".

15. K námietkam žalovanej ohľadom skúmania platobnej schopnosti pred poskytnutím úverového limitu; opäť opakujeme stanovisko žalobcu z jeho ostatného podania, v ktorom uviedol, že jednak pre žalovaného viedol pred poskytnutím úveru bežný účet, na základe čoho disponoval informáciami o finančnej situácii žalovaného. Z uvedeného je zrejmé, že v žiadnom prípade neobstojí námietka, podľa ktorej žalobca nijakým spôsobom neskúmal finančnú situáciu pri poskytnutí limitu povoleného prečerpania, jednak záväzky žalovaného pred poskytnutím úveru preveril v SRBI a NRKI, tak ako to preukázal reportom priloženým k predchádzajúcemu podaniu žalobcu a navyše, v danom prípade nebola splnená hypotéza zákonnej normy ust. § 7 ods. 1, v ktorom zákone explicitne vymedzuje hrubé porušenie povinnosti veriteľa, zakladajúce bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, a to ako posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Tiež uviedol, že existencia záväzkov žiadateľa o úver pred poskytnutím úveru a priori neznamená nemožnosť poskytnutia úveru, resp. úverového rámca, tak ako to naznačuje žalovaný, keďže poskytnutie úveru v takom prípade - tak ako tomu bolo aj v prípade žalovaného - závisí od toho, či existujúce úvery žiadateľ riadne a včas spláca a či z obrátov na bežnom účte možno založiť predpoklad, že žiadateľ bude poskytnutý úver splácať popri ostatných záväzkoch. V čase poskytnutia úverového rámca žalovaný riadne a včas splácal svoje existujúce záväzky.

16. K žiadosti o umožnenie splátok na splácanie záväzku žalobca uviedol, že je ochotný pristúpiť na súdny zmier, pričom súhlasí s jeho uzatvorením aj mimo pojednávania, výlučne v prípade, ak by sa žalovaná celý nárok tak ako bol žalobcom uplatnený zaviazala splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 90 eur počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti zmiernu a pod hrozbou straty výhody splátok pri neuhradení čo i len jednej splátky.

17. Žalovaná v duplike zotrvala na tom, že úver je bezodplatný a bezúročný. Uviedla, že ak by žalobca zisťoval jej príjmy, určite by jej úver neposkytol. Rozporovala najmä úročenie istiny po zosplatnení zmluvným úrokom a úrokom z omeškania, čo považovala za neprijateľné, nakoľko sa jedná o duplicitný nárok. Na úrok vo výške 28% by mal mať žalobca nárok len do zosplatnenia, následne len na úrok z omeškania.

18. V konaní súd nariadil pojednávanie. Na pojednávanie sa nedostavil žalobca, ktorý neúčast' ospravedlnil.

19. Žalovaná zotrvala na svojich vyjadreniach. Osobitne namietala nárok na súbeh zmluvného úroku a úroku z omeškania.

20. Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov.

21. Podľa § 708 ods. 1 Obchodného zákonníka zmluvou o bežnom účte sa zaväzuje banka zriadiť od určitej doby na určitú menu bežný účet pre jeho majiteľa.

22. Podľa § 708 ods. 2 Obchodného zákonníka na uzavretie zmluvy sa vyžaduje písomná forma.

23. Podľa § 710 Obchodného zákonníka ak je v zmluve určené, že banka vykoná do určitej sumy príkazy na platby, aj keď nemá na to potrebné peňažné prostriedky na účte, spravujú sa práva a povinnosti strán pri uskutočnení týchto platieb zmluvou o úvere (§ 497 a nasl.).

24. Podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

25. Podľa ust. § 499 Obchodného zákonníka za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

26. Podľa ust. § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

27. Podľa ust. § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

28. Podľa ust. § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

29. Podľa § 506 Obchodného zákonníka ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

30. Podľa § 1 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z.z. v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy Na spotrebiteľský úver formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, sa vzťahujú ustanovenia § 1, § 2, § 3 ods. 1 písm. a) až d) a § 3 ods. 3, § 4 ods. 14, § 5 až 8, § 9 ods. 1, 4, 6 až 8, § 10, § 11, § 12 ods. 2, § 15, § 17, § 20 až 23 a § 25 až 27.

31. Podľa § 2 písm. e/ zák. č. 129/2010 Z.z. povoleným prečerpaním forma spotrebiteľského úveru, ktorý umožňuje spotrebiteľovi disponovať s peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku jeho platobného účtu, ktorý má vedený u veriteľa.

32. Podľa § 2 písm. e/ zák. č. 129/2010 Z.z. prekročením automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom veriteľ umožňuje spotrebiteľovi disponovať peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na platobnom účte spotrebiteľa alebo nad rámec dohodnutého povoleného prečerpania.

33. Podľa § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Zz. zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka 18) musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

- c) adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) odplatu podľa osobitných predpisov, 18aa)
- k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- m) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- o) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- p) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- q) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- r) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- s) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- t) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- u) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- v) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- x) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- y) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23,
- z) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok,
- aa) názov zmluvy, ktorý obsahuje slová spotrebiteľský úver v príslušnom gramatickom tvare.

34. Podľa § 10 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) podľa § 9 ods. 2 písm. a), b), d), f), g), i), j), x) a aa),
- b) povinnosť spotrebiteľa kedykoľvek zaplatiť takýto úver na žiadosť veriteľa v plnej výške,
- c) výšku poplatkov spojených so spotrebiteľským úverom od uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienky, za akých sa tieto poplatky môžu meniť.

35. Podľa § 10 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. počas doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania je veriteľ povinný pravidelne informovať spotrebiteľa prostredníctvom výpisu z účtu alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi, o

- a) období, ktorého sa výpis z účtu týka,
- b) výške čerpaných prostriedkov a dátumy ich čerpania,
- c) zostatku z predchádzajúceho výpisu a jeho dátume,
- d) novom zostatku,
- e) dátume a výške splátok spotrebiteľa,
- f) uplatnenej úrokovej sadzbe spotrebiteľského úveru,
- g) všetkých uplatnených poplatkoch súvisiacich so spotrebiteľským úverom zaplatených v danom období,
- h) minimálnej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť.

36. Podľa § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,

37. Zmluvou o spotrebiteľskom úvere - Povolené prečerpanie na účte zo dňa 2.10.2017 bol žalovanej poskytnutý úver, debet do výšky limitu prečerpania 1.000 eur na účte SK175600000002519157003 pri variabilnej úrokovej sadzbe 19,9%, odplata 19,9% stanovenej v zmysle všeobecných podmienok, poplatkami stanovenými v čl. 2.

38. V čl. 3 bola žalovaná ako klient bola upozornená na povinnosť dodržiavať dohodnutú výšku limitu PP, Prekročenie limitu PP bude nepovoleným prečerpaním a bude mať za následok vznik povinnosti platiť popri dohodnutom úroku z omeškania vo výške 5% p.a. z prekročenej čiastky limitu PP a prípadne zrušenie limitu, stanovenie okamžitej splatnosti PP, vymáhanie súdnou cestou.

39. V čl. 8 žalovaná potvrdila oboznámenie s úrokovou sadzbou a prevzatie Európskych informácií o spotrebiteľskom úvere týkajúce sa povolených prečerpaní, VOP a Sazobníka. Tiež v čl. 12 prevzatie všetkých informácií v dostatočnom predstihu.

40. Súd sa oboznámil aj so všeobecnými podmienkami a sadzobníkom.

41. Súd z výpisov z úverového účtu zistil, že počnúc výpisom z účtu č. 10/2018 bolo uvedené, že od 1.12.2019 je výška povoleného limitu prečerpania 0 eur (čl. 54). Podľa výpisu z účtu č. 12 k 1.12.2018 bol stav na účte - 1.000,17 eur. Najbližšia operácia bola 5.12.2018, teda po „zrušení“ - prečerpania, vyúčtovanie poplatku. Tiež po zosplatnení bola vykonaná jedna úhrada vo výške 40 eur dňa 28.12.2018.

42. Súd kontrolou zmluvy nezistil, že by zmluva neobsahovala niektorú z náležitostí a) podľa § 9 ods. 2 písm. a), b), d), f), g), i), j), x) a aa), teda druh spotrebiteľského úveru, obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu, meno, priezvisko, dátum narodenia,

rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa, dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie, úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru, odplatu podľa osobitných predpisov, právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu, názov zmluvy, ktorý obsahuje slová spotrebiteľský úver v príslušnom gramatickom tvare.

43. Rovnako súd nezistil, že by zanedbal žalobca svoje povinnosti skúmať bonitu pri poskytnutí úveru. Jednak žalobca predložil lustráciu, podľa ktorej mala žalovaná záväzky, avšak nebola pri ich úhrade v omeškani. Žalobca ako banka, ktorá viedla bežný účet mala prehľad o príjmoch a výdavkoch žalovanej a dokázala tak vyhodnotiť možnosti splácať úver. Súd tiež považuje za prirodzené, že dlžník veriteľa nesmie zavádzať, teda zatajiť rozhodné skutočnosti pri poskytovaní úveru. Ak teda žalovaná mala také záväzky o ktorých nemohol žalobca vedieť, prípadne bezprostredne hrozilo riziko, že v budúcnosti nebude vôbec schopná uhrádzať splátky z jestvujúcich či nových záväzkov, bola povinná na túto skutočnosť žalovaného upozorniť, v opačnom prípade mohla sa dopustiť až naplnenia skutkovej stránky trestného činu úverového podvodu a takémuto konaniu by súd nemohol poskytnúť ochranu. Žalobca viedol pre žalovanú bežný účet, nezistil z účtu ani lustrácie neschopnosť splácať záväzky a preto nemal dôvod poskytnúť úver formou prečerpania, teda kontokorentný úver, ktorý sa považuje za krátkodobý, prechodný druh úveru na preklopenie určitých dočasne zvýšených finančných potrieb. Naviac, možnosť pochybenia pri hodnotení by mohlo mať dopad len na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, teda stav, ktorý vzhľadom na absenciu ďalších splátok by bol aj pre žalovanú v čase vyhlásenia rozsudku viac nepriaznivý ako záväzok o ktorom súd rozhodol za vyššie uvedených skutočností.

44. Podľa zverejnených informácií MF SR o súhrnných informáciách o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za 3. štvrtrok 2017 pri prečerpaní bola výška RPMN 21,82% (podľa vedomostí súdu sa úrokové sadzby pri povolenom prečerpaní pochybujú od 15% p.a. a viac). Vzhľadom na typ úveru, povolené prečerpanie na účte, kde nie je zrejme kedy a v akej výške bude dlžník čerpať, zostatok môže kedykoľvek vyrovnať bez sankcií, hoci sadzba úroku predstavuje 19,9% a prevyšuje bežnú výšku úrokovej sadzby pri ostatných spotrebiteľských úveroch, nie je možné ju považovať za rozpornú s dobrými mravmi, nakoľko nepresahuje obvyklú úrokovú sadzbu pre tento typ úverov. Zároveň je potrebné zohľadniť, že z hľadiska bankových produktov sa jedná o jeden z najdrahších bankových úverov.

45. Súd vzhľadom na uvedené nedospel k záveru, že poskytnutý úver by bolo možné posudzovať podľa § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. ako bezúročný a bez poplatkov.

46. Súd sa však nestotožnil s právnym názorom žalobcu a odôvodnením jeho nároku na úhradu zmluvných úrokov po zosplatnení úveru.

47. Nárok na úhradu úroku (úroku z istiny obsiahnutej v splátke) a úroku z omeškania z omeškanej splátky (istiny aj splatného úroku) súd považuje za dôvodný, ak je uplatnený počas trvania zmluvného vzťahu. Počas platnosti a účinnosti zmluvy, je dlžník povinný uhrádzať splátky v ktorých je obsiahnutý úrok a ak ich nezaplatí (nevráti) v dohodnutej dobe, je v omeškani s plnením peňažného záväzku a je povinný z objemu omeškaných prostriedkov (celej splátky) zaplatiť aj úrok z omeškania. V tomto prípade sa nejedná o anatocizmus. Čiastočne by sa podľa charakteru mohlo jednať o anatocizmus pri kontokorentnom úvere (aj povolenom prečerpaní), keď zostatok pôvodnej istiny a splatných úrokov sa ďalej úročí dohodnutým úrokom. Vzhľadom na charakter úveru (PP) by preto výška splátky mala byť minimálne vo výške splatných úrokov, aby nedochádzalo k reťazeniu a geometrickému (nie aritmetickému) nárastu úrokov, kde čiastka pôvodnej istiny je vo vzťahu k sume úrokov zanedbateľná.

48. Pokiaľ však veriteľ žiada vrátiť celý úver pred dobou jeho splatnosti (default, zosplatnenie), vyjadril tak vôľu, aby dlžník napriek dohode v zmluve vrátil predčasne všetky prostriedky a to napriek tomu,

že pôvodne ich nemusel vrátiť do určitej doby (mal povolený debet) alebo žiadal predčasné vrátenie napriek pôvodne dohodnutému splácaniu v splátkach. Zväčša je to následkom porušenia dohodnutých povinností, najmä omeškania s úhradou jednej alebo viacerých splátok a pod., ale jednoznačne vyjadruje vôľu zániku úveru, teda dočasného prenechania peňažných prostriedkov do užívania.

49. V konaní mal súd preukázané, že od 1.12.2018 stanovil žalobca žalovanej prečerpanie na 0 eur, teda fakticky „zrušil“ úver prostredníctvom povoleného prečerpania.

50. Podľa § 54 ods. 1 Obč. zák. zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

51. Nepochybne vzťah medzi žalovanou a žalobcom je spotrebiteľským vzťahom, na ktorý je nevyhnutné uplatniť normy hmotného práva, či už ust. § 52 a násl. Občianskeho zákonníka, zákona č. 250/2007 Z.z., zákona č. 129/2010 Z.z. ako aj Obchodného zákonníka (zmluvné typy - absolútne obchody).

52. Súd má za to, že akýkoľvek právny úkon, ktorým veriteľ uplatní nárok na zosplatnenie úveru je potrebné posudzovať ako odstúpenie od zmluvy (§ 506 Obchodného zákonníka), kedy sa statnú splatnými všetky nároky ku dňu zosplatnenia, teda úroky, poplatky, istina a zmluva tým s účinkami ex nunc zanikne. Možnosť úročenia istiny (dohodnej odplaty za prenechanie peňažných prostriedkov) po predčasnej splatnosti úveru nie je možné dohodnúť v spotrebiteľskom vzťahu, nakoľko sa jedná o dohodu v neprospech spotrebiteľa oproti právnej úprave (ibaže by bola individuálne dojednaná). Pre posúdenie je rozhodná vôľa veriteľa, ktorý žiada vrátiť finančné prostriedky a nechce už ďalej poskytovať úver. Teda zostalo zachované právo veriteľa na úroky splatné do zosplatnenia úveru ako aj všetky nároky do zosplatnenia úveru. Súd v súvislosti s judikatúrou súdov v spotrebiteľských veciach konštatoval, že zánikom zmluvy a splatnosťou všetkých nárokov po odstúpení od zmluvy nie je dané právo veriteľa, aby naďalej požadoval aj úhradu zmluvných úrokov zo zostatku na účte, ale len úhradu úrokov z omeškania s poukazom na ust. § 369 Och. zák. na § 3 ods. 1 nar. vl. č. 87/1995 Z.z., podľa ktorého ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, je povinný platiť z nezaplatennej sumy úroky z omeškania dohodnuté v zmluve. Ak úroky z omeškania neboli dohodnuté, dlžník je povinný platiť úroky z omeškania podľa predpisov občianskeho práva. Ak záväzok vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy a dlžníkom je spotrebiteľ, možno dohodnúť úroky z omeškania najviac do výšky ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva.

53. Súd zdôrazňuje, že ak došlo k odstúpeniu od zmluvy a zániku právneho vzťahu so zachovaním nárokov ku dňu odstúpenia (zmluva nezanikla od počiatku ako podľa predpisov Občianskeho práva ex tunc), žalobca nepreukázal žiadnu dohodu ani zákonný či zmluvný nárok, podľa ktorého by mu vzniklo právo voči žalovanému na úroky a poplatky na čas po odstúpení od zmluvy (uplatnení mimoriadnej splatnosti úveru). Nárok na zosplatnenie sa pritom nemohlo odvíjať od iného nároku ako od ust. § 506 Obchodného zákonníka a vzhľadom na ust. § 54 Obč. zák. takéto zmluvné ustanovenie nemožno obchádzať, pokiaľ sa nejedná o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku.

54. Po odstúpení od zmluvy - zosplatnení, nemôže požadovať žalobca ako veriteľ nároky na zmluvné plnenia, teda zmluvné úroky, či tzv. sankčné úroky (úroky majúce charakter zmluvnej pokuty) po čase nasledujúcom po odstúpení od zmluvy a zániku zmluvy, pretože takýto nárok môže vzniknúť len z jestvujúceho, trvajúceho zmluvného vzťahu. Zmluvné úroky sú podstatnou náležitosťou zmluvy o úvere a možno ich žiadať len po dobu jej existencie. Úroky sú odplata za prenechanie peňažných prostriedkov, nie sankcia za ich nevrátenie! Nárok na odplatu je len z právneho úkonu, nie po zániku právneho úkonu. Práve nevrátenie peňažných prostriedkov ako omeškanie s vrátením peňažného plnenia je sankcionované úrokmi z omeškania.

55. Podľa ust. § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

56. Podľa ust. § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

57. Podľa ust. § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

58. Podľa § 506 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

59. Aj z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že sú obsiahnuté v záväzkovej časti Obchodného zákonníka a upravujú práva a povinnosti účastníkov zo zmluvného vzťahu. Podľa ust. § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka je dlžník povinný platiť úroky od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Podľa ust. § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky, teda buď pri splatnosti splátok alebo pri mimoriadnej splatnosti úveru. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú, teda pri mimoriadnej splatnosti úveru sú splatné aj zákonné úroky z tejto časti. Ust. § § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka nemožno vykladať tak, že dlžník je povinný platiť úroky až do skutočného vrátenia či vymoženia istiny, pretože právo dané ustanovenie zákona prikazuje dlžníkovi platiť úroky od doby poskytnutia prostriedkov, pričom sa vzťahuje len za dobu zmluvného vzťahu. Veriteľ má právo domáhať sa buď nárokov zo splatných splátok, ich úhrady či vymoženia (žalovať jednotlivé splátky), avšak ak veriteľ sa rozhodne následkom neplnenia povinností dlžníka žiadať vrátiť všetky prostriedky, prejaví tak vôľu ukončiť záväzkový vzťah. Preto vzniká povinnosť dlžníka vrátiť všetky splatné nároky a ich omeškanie je sankcionované právom nárokom na úroky z omeškania. Nie je však dôvod, aby veriteľ mal výhodnejšie postavenie po uplatnení mimoriadnej splatnosti úveru ako počas trvania pôvodne dohodnutého zmluvného vzťahu. Právo využiť predčasnú splatnosť úveru nesmie veriteľa motivovať a byť preň výhodnejšie, ako nároky počas riadneho plnenia zmluvných vzťahov. Ak dlžníkovi úkonom veriteľa zaniklo právo vrátiť požičané prostriedky v splátkach, stratil zmluvne dohodnuté práva, nie je dôvodné, aby zostala dlžníkovi iná zmluvná povinnosť a to platiť úroky. Preto predčasnou splatnosťou úveru s stáva celý dlh splatný, veriteľ ho môže vymáhať, a to nie len doposiaľ splatné splátky ale aj istinu, ktorá by ináč bola splatná v budúcnosti. Zosplatnenie musí byť rovné postihu akým je odstúpenie od zmluvy, krajného riešenia prinášajúceho zánik zmluvného vzťahu a nie dôvodom, ktorý uplatnením tohto inštitútu prinesie veriteľovi po tom, ako nemá žiadne zmluvné povinnosti voči dlžníkovi (poskytnúť prostriedky a ich vrátenie v budúcnosti) popri nároku na úhradu úrokov z omeškania a nárok na platenie zmluvných úrokov. Odplata za požičanie totiž nemôže jestvovať ani po zániku zmluvného vzťahu. Pokiaľ žalobca poukazoval na odôvodnenie uznesenia dovolacieho súdu sp. zn. 6Cso 113/2018, nakoľko predmetom rozhodnutia súdov nižšej inštancie nebolo zamietnutie nároku na úhradu zmluvných úrokov popri úroku z omeškania po zosplatnení, jedná sa len o nezáväzný nárok súdu vyššej inštancie, s ktorým si tunajší súd s odkazom na vyššie odôvodnenie dovoľuje vysloviť nesúhlas. Tiež takýto názor nie je prevládajúcim názorom v judikatúre súdov a to ani NS SR a už vôbec nie v rámci záverov prijatých pri zjednocujúcom stanovisku. Nepochybne zmluvný úrok je odmena za požičanie peňažných prostriedkov, ale odmena vzniká len ako synalagmatický vzťah, nemôže nárok na odmenu vzniknúť porušením práva, vtedy môže nastúpiť len sankcia. Odmena tiež nemôže slúžiť na náhradu škody. Škodu pri omeškaní s vrátením peňažného plnenia práve majú pokryť úroky z omeškania. Ak je výška úrokov z omeškania ďaleko nižšia ako výška zmluvných úrokov je možno na mieste zamyslieť sa nad tým, či v čase, keď banky si požičiavajú prostriedky za veľmi nízku sadzbu a jestvuje záporná úroková sadzba pri vyššom kladnom zostatku na účte, je ich vzájomný postup pri úročení dôvodný, prípadne či riziko z možné ho nevrátenia prostriedkov kryté vyššími úrokmi nie je dôvodné znížiť tým, že takýto úver bude poskytovaný len bonitným klientom a len ako krátkodobý typ úveru.

60. Súd tiež poukazuje aj na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30. júna 2015 sp. zn. 6Co/190/2014 podľa ktorého, splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže

s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdiely spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa poprel účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak by navyše odvolací súd takúto zmenu justifikoval, podporil by nielen hrubú nadvládu veriteľa, ale zároveň by podporoval aj stav v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov. Uvedenou úvahou sa odvolací súd prirodzene dostáva aj v poradi k ďalšiemu zásadnému záveru, spočívajúcemu v skutočnosti, že keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou (pozri ďalej). Povedané inak v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nar. vl. 87/1995 Z. z. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednaná dovolával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nar. vl. Alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy) subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.

61. Súd preto zamietol nárok žalobcu na zaplatenie úroku vo výške 23% po zosplatnení, t.j. od 1.12.2018 do zaplatenia. Súd zamietol aj nároky účtované od 1.12.2018, nakoľko tieto nemožno považovať za poskytnutie úveru, ale sa jedná o nároky na úhradu poplatkov, zmluvného úroku a pod., ktoré neboli takto uplatnené (absentovalo skutkové odôvodnenie nároku a jeho opis), naviac úhrada poplatkov a zmluvných úrokov je podľa vyššie uvedeného zdôvodnenia vylúčená. Akékoľvek náklady spojené s vymáhaním pohľadávky si mohol žalobca uplatniť ako príslušenstvo, avšak takýto nárok neuplatnil.

62. Nakoľko súd zistil, že po zosplatnení úveru uhradila žalovaná suma 40 eur dňa 28.12.2018, v čase zosplatnenia bol zostatok na účte (istiny, poplatkov a úrokov) vo výške 1.000,17 eur, súd priznal žalobcovi len nárok na vrátenie čiastky 960,17 eur.

63. Zároveň súd priznal žalobcovi aj nárok na zaplatenie úroku z omeškania podľa § 517 ods. 2 Obč. zák. a § 3 nar. vl. č. 87/1995 Z.z. počnúc odo dňa platnosti po mimoriadnom zosplatnení úveru s prihliadnutím na čiastočnú úhradu po zosplatnení.

64. Nakoľko žalobca prejavil vôľu uzavrieť zmier (k uzavretiu ktorého nemohlo dôjsť pre neúčast' žalobcu na pojednávaní) a povoliť plniť v splátkach pod stratou výhody splátok, súd tomuto návrhu a žiadosti žalovanej vyhovel.

65. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

66. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

67. Nakoľko úspech žalobcu bol v rozsahu 87% oproti úspechu žalovanej 13%, súd mu priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu rozdielu, teda 74%. O výške tejto náhrady trov konania rozhodne súd podľa ustanovenia § 262 ods. 2 CSP, podľa ktorého, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.

Podľa ust. § 125 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

Podľa ust. § 125 ods. 2 CSP, odvolanie urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa ust. § 125 ods. 2 CSP, odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Podľa ust. § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovej značky konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

b) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

c) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

d) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

e) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

f) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ust. § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).